

ARHITECTURĂ, ISTORIE, ARTĂ

“Florența deține peste 30% din întreg patrimoniul UNESCO”

(Interviu cu Melania Cristina Cotoi, ghid turistic în Florența)

Florența - capitala regiunii italiene Toscana și a provinciei Florența (cel mai populat oraș din Toscana, cu 367.569 de locuitori) - este cunoscută pentru istoria sa în Evul Mediu și în Renaștere și în special pentru arta și arhitectura sa.

Fiind unul dintre cele mai bogate ținuturi ale timpurilor, orașul florentin, amplasat pe râul Arno, este considerat locul de naștere a Renașterii italiene. Centrul istoric al Florenței atrage anual milioane de turiști și a fost declarat de UNESCO Patrimoniu mon-

dial, în 1982.

Românce Melania Cristina Cotoi, care lucrează ca ghid turistic în Florența, ne-a povestit cu drag despre istoria arhitecturii florentine și despre cum se extinde, astăzi, orașul.

Reporter: Care este evoluția arhitecturii florentine?

Melania Cotoi: Florența are o istorie lungă, de 2.000 de ani, fiecare piatră din acest oraș având o istorie a sa, începând de la romani și până în zilele noastre.

De fapt, Florența deține 30% din întregul Patrimoniu Unesco și pe

pulația se simte în pericol și oamenii încep să se ascundă în edificiile publice construite solid. Plimbându-te pe străzi, azi poți vedea cu ochiul liber aceste transformări.

Exemplul clar îl reprezintă amfiteatrul, care, de-a lungul secolelor, a reușit să-și mențină perimetrul exterior bine delimitat de străzile Bentaccordi, Torricoda și Torta.

Reporter: În ce perioadă începe să se extindă orașul?

Melania Cotoi: După anii 700-800, cetățenii florentini încep să se organizeze, orașul să prindă din nou vigoare și să se extindă. În jurul secolului al XI-lea, deja existau dregătorii orașului. Iau naștere breșele și, odată cu ele, comerțul și afacerile înfloritoare, cămătarii și meseriașii. Oamenii își construiesc case-turn, orașul se dezvoltă în înălțime și, cu cât casa era mai

înaltă, cu atât cel care o deținea era mai bogat și important în oraș.

În anul 1327, orașul număra 96.000 de locuitori, dintre care 90% știau să scrie și să citească. La acea vreme, orașul avea în jur de 150 de case-turn, care, uneori, ajungeau la o înălțime de 60 metri. Existau adevărate străzi suspendate, ce constau în punți de legătură poziționate la diferite etaje ale caselor și care permiteau trecerea de

Forma elicoidală a străzii Bentaccordi

unde te învârti sau calci ai senzația că respiri o întreagă istorie.

Fondată în vremea lui Iulius Cezar, Florentia Romana (așa cum se numea Florența în epoca romană) avea un teatru, un amfiteatru, băi, for și capitoliu, iar în vremea împăratului Hadrian devenise unul dintre cele mai importante orașe ale Imperiului din Occident.

Odată cu căderea Imperiului Roman, Florentia se micșorează, po-

la o casă la cealaltă.

Turnul Castanei a fost primul sediu al guvernului cetățenesc. Poartă acest nume datorită faptului că membrii acestuia votau cu castane și, cum în Toscana castanele se mai numesc și "ballotte", iată că avem și etimologia cuvântului balotaj.

Turnul cu paie este unicul turn rotund din oraș, construit pe bazele unui zid ce proteja una din piscinele romane. În Evul Mediu, acesta avea să devină o închisoare pentru femei, care erau constrânse să doarmă pe un șir de paie. În timpuri nu foarte îndepărtate era casă de toleranță și astăzi este unul dintre cele mai fascinante hoteluri din oraș.

Reporter: Povestiți-ne despre palatele renaștentiste...

Melania Cotoi: În 1347, odată cu marea epidemie de ciumă, în timpul căreia 60% din populație a

dispărut, aspectul orașului avea să se schimbe. Dregătorii orașului au dat o scutire de impozit pe teren timp de zece ani tuturor celor care urmau să-și consolideze sau să își construiască locuințe, unicul scop fiind repopularea orașului. Păturile sociale erau bine delimitate, bancherii și meșteșugarii pricepuți devenind din ce în ce mai bogați. Odată cu apariția numelor importante de arhitecți - Brunelleschi, Leon Battista Alberti, Michelozzo, Sangallo - apar și marile palate renaștentiste. În numai 40 de ani au fost construite 30 de astfel de palate.

La vremea respectivă, în Florența avea loc un adevărat boom imobiliar, orașul fiind un șantier deschis. Construirea acestor mari palate s-a încheiat la sfârșitul secolului al XVI-lea, când orașul urma să capete aspectul de astăzi. Diferențele dintre orașul de pe timpul lui Michelangelo sau al lui Galileo Galilei și cel de astăzi sunt puține, constând doar în elemente de decor.

Palazzo Strozzi, construit la sfârșitul secolului al XV-lea, a rămas în proprietatea familiei până în anul 1937, când a fost cedat statului. Este unul dintre cele mai importante exemple de palate renaștentiste din Italia, sediu al Fundației Palazzo Strozzi, o structură public-privată, condusă de un Consiliu de Administrație indepen-

Palatul de Justiție, zona Novoli

dent și autonom, format din specialiști din cadrul celor mai importante instituții culturale mondiale și care organizează cele mai mari expoziții de artă.

Până la jumătatea secolului al XIX-lea, orașul conservă aspectul său medieval, înconjurat de zidurile sale antice, care îl separau de dealurile înconjurătoare. Într-o epocă de mare creștere demografică - legat de faptul că Florența devenise capitala Italiei în 1865 -, aceste ziduri nu numai că nu-și mai aveau rolul de a apăra orașul de dușmani, dar constituiau și un obstacol în calea extinderii orașului. Florența avea nevoie de un nou plan de urbanizare, prin care zidurile să fie dărâmate, să se construiască bulevarde și noi clădiri. Arhitectul Giuseppe Poggi a fost primul mare urbanist al orașului care a reușit să facă un plan al expansiunii localității, având grijă să salveze turnurile de apărare și vechile porți ale orașului, pe care le-a transfor-

mat în piețe de-a lungul bulevardelor.

În secolul al XX-lea, orașul continuă să se extindă, făcându-și apariția noi cartiere. Atunci, piatra și cărămida au fost înlocuite de ciment și oțel. Centrul istoric rămâne neatins după reconstrucția daunelor provocate de bombardamentele din al doilea război mondial asupra podurilor din oraș și a clădirilor de pe malul râului Arno.

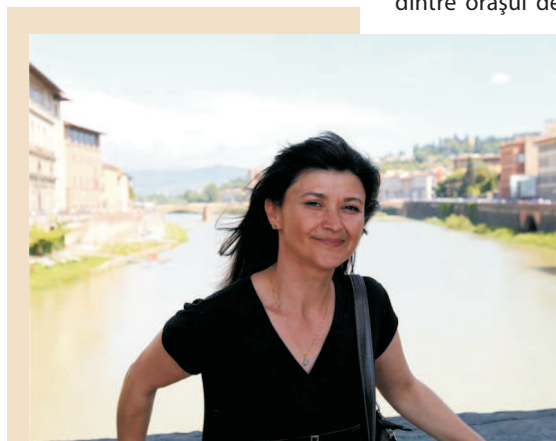
Reporter: Florența este renumită și pentru podurile sale...

Melania Cotoi: Așa este. Deși Florența fusese declarată "oraș deschis", ajungându-se la înțelegerea ca nici trupele aliate și nici nemții să nu distrugă orașul, tratatul a fost încălcat de ambele părți. Americanii au lansat bombe, iar nemții au minat podurile. La 4 august 1944, toate podurile au fost aruncate în aer, mai puțin Ponte Vecchio, rămas ca simbol al dragostei pentru artă pe care o purta colonelul german Fuchs.

Construit în 1567 de către Bartolomeo Ammanati sub îndrumarea lui Michelangelo, Ponte Santa Trinita este considerat ca fiind unul dintre cele mai armonioase poduri ale Europei. Sacrificat în timpul războiului, edificiul a trecut printr-o reconstrucție fidelă a acestuia și a fost inaugurat în data de 15 mai 1958, când lucrările de restaurare ale orașului au fost completate.

Reporter: Câte muzee are Florența?

Melania Cotoi: Orașul are peste 70 de muzee, cele mai importante fiind Galleria degli Uffizi, Galleria

Născută în Brașov, Melania Cristina Cotoi a plecat în Florența, în anul 2000, când avea 28 de ani.

"Faptul că m-am născut în Brașov, oraș istoric, că am studiat puțină arhitectură la liceu și că am făcut și un curs de design m-a ajutat mult să mă îndrăgostesc la prima vedere de Florența", ne-a povestit Melania, actualmente ghid turistic în Florența și împrejurimi.

Românca a studiat istoria artei la Florența și a devenit ghid local specializat în anul 2008. "Am o pasiune nemărginită pentru sculptură și «crimele» lui Michelangelo. Îmi place să spun că lucrez în piață sau pe stradă, și niciodată nu am timp să povestesc tot ceea ce citesc", ne-a mai spus Melania.

O bună parte din timp și-l dedică studiului și creșterii copilului. În toamna acestui an, va apărea în librării un ghid al orașului Florența cu arta secolului al XX-lea, la care Melania este coautor.

Palazzo Strozzi, construit la sfârșitul sec. XV

Ponte Vecchio

dell'Accademia, Cappelle Medicee, Palazzo Pitti, Bargello, biserici importante precum Santa Croce, Santa Maria Novella, Santa Trinita, Santa Maria del Fiore. Este orașul în care s-au format și au lucrat cei

lor noastre ar fi diferită.

Florența este un oraș construit de oameni și pentru oameni. În fiecare an, 11 milioane de turiști vin să-l viziteze. Este un oraș complet și, astăzi, dacă cineva ar mai putea să adauge ceva, ar fi doar sunet și lumină.

Reporter: În ce zone ale orașului se construiește în prezent?

Melania Cotoi: Centrul istoric al Florenței face parte din Patrimoniul UNESCO din anul 1982 și toate clădirile istorice, publice sau private, sunt protejate de Soprintendenza per i Beni Architettonici e per il Paesaggio, un Inspectorat de pe lângă Ministerul Educației Publice și Ministerul Culturii. Acest inspectorat a luat naștere în anul 1889, sub denumirea Comisariatul pentru Antichități și Arte Frumoase și avea rolul de tutelă pentru patrimoniul arheologic și artistic. Planurile de sistematizare sau restaurare a clădirilor ce prezintă interes artistic, arhitectonic sau peisagistic au nevoie de aprobarea acestui Inspectorat.

Turnul Castanei- primul sediu al guvernului cetățenesc

mai mari artiști, de-a lungul secolelor: Giotto, Masaccio, Brunelleschi, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Botticelli, Galileo Galilei. Se spune că dacă o singură operă ar lipsi din acest oraș, istoria timpuri-

Turnul cu paie- unicul turn rotund din oraș, construit pe bazele unui zid ce proteja una din piscinele romane

Astăzi se construiește numai la periferie, unde apar cartiere noi. În zonele deja construite și care marchează o anumită perioadă a arhitecturii și a sistematizării orașului până în anii 1960, pot fi făcute reamenajări fără să fie modificat peisajul înconjurător.

Ultimul șantier important pentru realizarea unei opere publice a fost cel al Palatului de Justiție, ridicat între anii 2000-2012 pe bazele proiectului realizat în anii 1970 de către arhitectul Leonardo Ricci.

Reporter: Este cunoscut faptul că Florența este un oraș scump. Care sunt prețurile apartamentelor în această zonă?

Melania Cotoi: Florența este unul dintre orașele italiene cu prețurile cele mai mari, în sectorul apartamentelor.

Dacă vorbim de piața imobiliară, prețul mediu cerut la anunțuri pentru apartamentele de vânzare, în luna iunie 2015, era de circa 3.590 euro/mp, suprafața medie fiind de aproximativ 98 de metri pătrați.

Pentru locuințele de închiriat, care au o suprafață medie în jur de 85 mp, tariful lunar solicitat se ridică la circa 1.125 euro.

Prețul mediu al apartamentelor demonstrează diferențe evidente

dintre cartiere și zonele limitrofe: centrul istoric (zona San Niccolo) este cel mai scump, cu o medie de peste 4.975 euro/mp, în timp ce în zona Rifredi, la periferie, găsim cele mai mici prețuri - în jur de 2.675 euro/mp. Aceeași situație o prezintă și prețul chiriilor.

Diferențele de preț nu sunt limitate doar la zone. În general, prețul cerut pentru apartamente, chiar și din aceeași zonă, nu este uniform, ci în majoritatea cazurilor este cuprins între 3.000 euro/mp și 4.150 euro/mp. Acesta depinde de condițiile casei, de etaj, de acces la transportul în comun, de zona de trafic limitat etc. Pentru un apartament în centrul orașului, dacă are o frescă din secolele XVII-XIII sau anumite pietre din secolul XIII, prețurile cresc foarte mult. Când vine vorba despre clădirile istorice transformate în locuințe (conace împărțite în numeroase apartamente, care au în jurul lor multă verdeață, colinele toscane, măslini, chiparoși etc.), acestea pot să coste până la 6.000-8.000 de euro/mp.

Reporter: Mulțumesc!

Domul Santa Maria del Fiore este catedrala Arhidiocezei Romano-Catolice a Florenței, cunoscută și recunoscută pentru arhitectura sa și mai ales pentru domul său distinctiv. Complexul cuprinde și faimoasa clădire cunoscută sub numele de Battistero di San Giovanni (Baptisteriul Sf.Ioan Botezătorul), considerată cea mai veche clădire a Florenței.

Catedrala Santa Maria del Fiore - cea de-a treia mare construcție gotică din Florența - îmbină sistemul de acoperire a bisericii Santa Maria Novella cu partea inferioară a bisericii Santa Croce. Deși începută o dată cu Santa Croce, catedrala din Florența a fost terminată abia în a doua jumătate a secolului al XV-lea, prin construirea cupolei proiectată de Brunelleschi.